

Załącznik do Uchwały Nr ...../...../2017
Rady Powiatu Głogowskiego z dnia 2017r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
W POWIECIE GŁOGOWSKIM
NA LATA 2017 - 2021**

Opracowanie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

„Razem przeciw przemocy”

Luty 2017

Spis treści

Podziękowania	str. 3
Wprowadzenie	str. 4
1. Przemoc w rodzinie	
1.1 Ustalenia definicyjne przemocy w rodzinie	str. 5
1.2 Charakterystyka problemu przemocy domowej	str. 5
1.3 Formy przemocy w rodzinie	str. 6
1.4 Skutki przemocy w rodzinie.....	str. 6
2. Perspektywa prawna zjawiska przemocy w rodzinie	
2.1 Akty prawne: międzynarodowe, krajowe i wojewódzkie	str. 7
2.2 Zadania ustawowe w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	str. 9
2.3 Procedura „Niebieskie Karty”	str. 11
2.4 Interwencja Kryzysowa	str. 12
3. Zadania innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
3.1 Policja	str. 12
3.2 Prokuratura	str. 12
3.3 Sądy	str. 13
3.4 Służba zdrowia	str. 14
3.5 Oświata	str. 15
3.6 Organizacje pozarządowe	str. 16
3.7 Agendy w kraju działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie...str.	16
4. Sytuacja dotycząca zjawiska przemocy na terenie Powiatu Głogowskiego	
4.1 Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Powiat Głogowskiego.....	str. 17
4.2 Zasoby instytucjonalne w Powiecie Głogowskim	str. 30
4.3. Analiza SWOT	str. 38
ROZDZIAŁ I	
Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie Głogowskim na lata 2017 – 2021	
I.1. Uzasadnienie.....	str. 41
I.2. Cele Programu.....	str. 42
I.3. Założenia Programu.....	str. 42
I.4. Zadania Programu.....	str. 42
I.5. Beneficjenci Programu.....	str. 43
I.6. Realizatorzy Programu.....	str. 44
I.7. Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej w przeciwdziałaniu przemocy... str.	45
I.8. Przewidywane efekty.....	str. 45
ROZDZIAŁ II	
II.1. Harmonogram działań	str. 46-49
II.2. Zasady i źródła finansowania Programu.....	str. 50
II.3. Sposób realizacji i monitorowania Programu.....	str. 50
II.4. Zakończenie	str. 50
II.5. Wykaz źródeł	str. 51
II.6. Spis wykresów i tabel	str. 52-53

Szanowni Państwo

W imieniu własnym oraz kadry Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie pragnę serdecznie podziękować Przedstawicielom instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze przemocy w rodzinie za współpracę i udzielone wsparcie przy tworzeniu Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim na lata 2017 - 2021.

*Krystyna Piasecka - Olejniczak
Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Głogowie*

- 1. Krystyna Piasecka - Olejniczak - Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie*
- 2. Maria Magdalena Pluta - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie*
- 3. Agnieszka Dyk - Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego.*
- 4. Wiesława Rzewuska - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.*
- 5. Ewelina Śmietana - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Głogowie.*
- 6. Maria Boczuła - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej.*
- 7. Maria Błażków - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli.*
- 8. Ewa Borecka - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowicach.*
- 9. Justyna Burchard - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu.*
- 10. Patrycja Cirko - Kwasiborska - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jerzmanowej.*
- 11. Anna Lechowska - Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży SZANSA.*
- 12. Bogumiła Szczecińska - Niedzińska - Sąd Rejonowy: Zespół Kuratorów Wykonujących Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich.*
- 13. Elżbieta Kowalska - Miejskie Centrum Wspierania Rodziny.*
- 14. Marzenna Kuli - I Liceum Ogólnokształcące.*
- 15. Elżbieta Kawecka - Zespół Szkół im. J. Wyżykowskiego.*
- 16. Monika Szajowska - Kędzińska - Zespół Szkół Ekonomicznych im. Karola Miarki.*
- 17. Beata Kohlman - Zespół Szkół Samochodowych i Budowlanych.*
- 18. Alina Ostrowska - Jarzyna - Zespół Placówek Szkolno - Wychowawczych.*
- 19. Liliana Podwińska - Technikum nr 6.*

Wprowadzenie

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim na lata 2017 - 2021 wynika z realizacji Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku oraz Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Przystępując do opracowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie Głogowskim na lata 2017 - 2021 przyjęto założenie, iż tylko interdyscyplinarne działania mogą przyczynić się do zwiększenia skuteczności pomocy dla rodzin i zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinach, w których ten problem występuje.

Program został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie we współpracy z przedstawicielami instytucji i służb oraz organizacji pozarządowych. Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie tego zjawiska w Powiecie Głogowskim.

Cel główny i szczegółowe, zgodnie z Harmonogramem realizować będą podmioty zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, co gwarantuje spójne działanie wszystkich służb oraz ograniczenie aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej. Program zakłada współpracę wielu służb, instytucji i organizacji pozarządowych, określa kierunki działań profilaktycznych, zakłada zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie, a także oddziaływań wobec osób stosujących przemoc. Ważna z punktu widzenia efektywności Programu jest współpraca służb, instytucji i organizacji pozarządowych. W związku z tym Program określa kierunki działań prewencyjnych, proponuje działania zwiększające kompetencje i profesjonalizm osób pomagających.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim zawiera diagnozę zjawiska przemocy, uwzględnia potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez profesjonalistów działających w obszarze przemocy. Program w sposób obszerny określa posiadane zasoby w Powiecie Głogowskim. W Programie wskazano też źródła finansowania, Harmonogram działań i sposób ich realizacji.

Program określa sposób monitorowania w celu systematycznego zbierania i analizowania informacji o jego realizacji oraz poddawania corocznej ocenie.

Zakłada się, że w efekcie realizacji Programu nastąpi wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jak największa liczba przypadków przemocy będzie wcześniej rozpoznawalna, a przede wszystkim funkcjonować będzie oparty na procedurach i standardach zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie. Ponadto kontynuowane będą oddziaływania na osoby stosujące przemoc.

Liczymy, że dzięki działaniom Zespołów Interdyscyplinarnych fachowcy z różnych instytucji i organizacji tj. pracownicy socjalni, policjanci, pedagodzy, kuratorzy, asystenci rodziny, pielęgniarki środowiskowe i przedstawiciele organizacji pozarządowych podejmować wspólne działania w celu udzielenia wsparcia konkretnym rodzinom i osobom.

Projekt Programu został poddany szerokim konsultacjom społecznym na terenie Powiatu Głogowskiego.

1. Przemoc w rodzinie

1.1 Ustalenia definicyjne przemocy w rodzinie

W świetle przepisu art. 2 ust. 2 znowelizowanej w 2010 roku Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jako przemoc w rodzinie należy rozumieć: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Inaczej ujmując, przemoc w rodzinie to każde zachowanie wobec osoby bliskiej, które ma na celu utrzymanie nad nią władzy i kontroli. Jest to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność, wolność oraz podstawowe prawa powodujące cierpienie i szkody. Jako członka rodziny definiuje się osobę najbliższą, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą.

1.2 Charakterystyka przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, iż:

- jest intencjonalna, zamierzona, celowa - nie istnieje coś takiego, że ktoś „niechcący” kogoś np. uderzył,
- ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- odbywa się w warunkach nierównowagi sił - sprawca wykorzystuje przewagę (fizyczną, psychiczną, ekonomiczną) nad ofiarą,
- narusza prawa ofiary,
- powoduje cierpienie i krzywdę ofiary,
- naraża zdrowie (psychiczne, fizyczne) i życie na poważne szkody.

Przemoc w rodzinie nie jest incydentalna, zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. W Polsce corocznie dochodzi do kilkuset zabójstw na tle przemocy w rodzinie. Przemoc domowa najczęściej krzywdzi dzieci, a wśród dorosłych w małżeństwie czy konkubinacie aż 90% ofiar stanowią kobiety.

1.3 Formy przemocy

- Przemoc fizyczna - każde zachowanie sprawiające ból fizyczny ofierze, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
- Przemoc psychiczna - każde zachowanie, które zmniejsza poczucie własnej wartości ofiary, wzbudzenie w ofierze strachu oraz pozbawienie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem.
- Przemoc seksualna - każde zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań o charakterze seksualnym lub zdeprecjonowanie jej seksualności.
- Przemoc ekonomiczna - każde zachowanie uzależniające ekonomicznie ofiarę od sprawcy.
- Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich, np. rodziców wobec dzieci czy osób dorosłych wobec seniorów.

Przemoc w rodzinie nie jest zjawiskiem marginalnym, jest najczęściej popełnianym przestępstwem po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu. Zdarza się częściej niż przemoc obcych ludzi na ulicach, w miejscach publicznych. Uszkodzenia ciała kobiet najczęściej pojawiają się na skutek przemocy domowej, częściej niż w przypadkach wypadków, napadów dokonanych przez nieznanymi.

Rodziny, w których występuje przemoc to niekoniecznie rodziny z tzw. „niższych warstw społecznych”, w których sprawca jest alkoholikiem, osobą chorą psychicznie czy niezrównoważoną emocjonalnie. Przemoc zdarza się w każdej warstwie społecznej, ze strony osób niezależnie od ich wykształcenia, zajmowanych stanowisk itp.

1.4 Skutki przemocy w rodzinie

Długotrwała przemoc psychiczna czy fizyczna rodzi określone skutki u ofiary: lęk, cierpienie, bezsilność, przygnębienie, rozpacz, poczucie krzywdy, poczucie winy, wstyd i chęć odwetu. Ciało i psychika doznają ostrych urazów, pojawia się permanentny stres i uczucie zagrożenia. Do negatywnych skutków przemocy domowej zalicza się m.in.:

- lęk, zaniżone poczucie własnej wartości,
- zaburzone zdolności logicznego myślenia,
- problemy z koncentracją uwagi,
- zaburzenia rozwojowe, np. deficyty parcjalne,
- agresję, nieprzystosowanie społeczne,
- egocentryzm i niezdolność odwrócenia uwagi od własnej osoby,
- brak poczucia realności - tendencje do ucieczki od realnej rzeczywistości w świat fikcji,
- depresję, nerwice, zespół stresu pourazowego PTSD,
- osobowość bierno - agresywną,
- wyuczoną bezradność,
- brak zainteresowania własną przyszłością,
- zaburzony model relacji rodzinnych.

Konsekwencje przemocy wobec dzieci zależą od ich wieku oraz stadium rozwoju, ale praktycznie zawsze degradują psychikę do końca życia. Dziecko bite i maltretowane ma niezaspokojoną potrzebę bezpieczeństwa. Brak stabilizacji może kompensować sobie poprzez wchodzenie w różnego rodzaju kliki, paczki, bandy, grupy nieformalne czy sekty. Prowadzi to wtórnie do trudności wychowawczych i szkolnych. Zdarza się, że grupa społeczna i rówieśnicy wykluczają takie dziecko ze swojego środowiska.

Wówczas zamiast buntu i zachowań agresywnych może nastąpić przekierowanie źródła frustracji na samego siebie. Pojawia się autoagresja, poczucie winy, samookaleczenia, nieśmiałość, zamknięcie się w sobie, cynizm i ignorancja. Dzieci krzywdzone często wyrządzają krzywdę innym. Jest to odwet za smutne dzieciństwo. Agresja może znajdować swój wyraz w wyczynach chuligańskich, kradzieżach, w biciu innych, a nawet w dokonywanych morderstwach. Niektóre bite dzieci pokrywają swoje przeżycia cynizmem i brawurą. Pozorują, że na niczym im nie zależy, lekceważą niebezpieczeństwo albo czują się zaszczone.

Przemoc w rodzinie wobec dzieci uczy je, że nie są warte miłości, szacunku i godności. Niekochane, nie umieją kochać innych ani akceptować siebie.

2. Perspektywa prawna zjawiska przemocy w rodzinie

2.1 Akty prawne: krajowe i wojewódzkie

- a. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1997r. Nr 78, poz. 483).
- b. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.); ustawa m.in. wskazuje rozwiązania, które mają zapewnić lepszą ochronę prawną ofiarom przemocy domowej. Zgromadzone w jednej ustawie przepisy znajdujące się dotychczas w różnych aktach prawnych mają usprawnić system pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Ustawa zobowiązuje również gminy i powiaty m.in. do tworzenia własnych programów przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa, interwencji kryzysowej, prowadzenia ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy oraz, co również istotne, do przygotowania i prowadzenia programów korekcyjno edukacyjnych dla sprawców przemocy.
- c. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, j. t. z późn. zm.).
- d. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 (Monitor Polski z dnia 9 czerwca 2014 r. Uchwała Nr 76 Rady Ministrów). Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy domowej, także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców. Program powstał we współpracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwem Sprawiedliwości, Ministerstwem Zdrowia i Ministerstwem Edukacji Narodowej. Wyznaczono działania, które należy podjąć w zakresie profilaktyki i informowania opinii publicznej, interwencji w przypadku już zaistniałej przemocy, pomocy terapeutycznej ofiarom przemocy oraz oddziaływań na sprawców przemocy. Każde z tych działań zostało przypisane konkretnym organizacjom i instytucjom odpowiedzialnym za jego realizację.
- e. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.); art. 207 k.k. uznaje przemoc w rodzinie za przestępstwo „zanęcanie się psychiczne czy fizyczne nad osobą najbliższą lub pozostającą w zależności od sprawcy przewidywana jest kara”. Znęcanie się musi mieć charakter wielokrotny, powtarzalny, wyjątkowo może to być również działanie jednorazowe, lecz intensywne i rozciągnięte w czasie. Jeśli zachowanie jednorazowe nie posiada powyższych cech traktowane jest jako inne przestępstwo naruszenie nietykalności, uszczerbek na zdrowiu, groźba karalna. Zaniechanie określonego działania przez sprawcę także może rodzić dla niego odpowiedzialność karną:
  - art. 207 k. k. § 1 k.k. - znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy; nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny,

- art. 207 § 2 k.k. – jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa,
- art. 207 § 3 k.k. – jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie.

Inne przepisy prawne k. k. wykorzystywane w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

- art. 191 k.k. zmuszanie do określonych zachowań,
  - art. 209 k.k. uporczywe uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego,
  - art. 217 k.k. naruszenie nietykalności cielesnej porzucenie małoletniego lub osoby nieporadnej,
  - art. 210 k.k. pozostawianie osoby, względem której jest się zobowiązanym do opieki, w sytuacjach zagrażających jej życiu lub zdrowiu,
  - art. 160 k.k. dopuszczenie się czynu lubieżnego wobec osoby poniżej 15 roku życia,
  - art. 211 k.k. uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego wbrew woli osoby powołanej do opieki,
  - art. 190 k.k. groźby popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych,
  - art. 199 k. k. nadużycie zależności,
  - art. 156 i 157 k.k. uszkodzenie ciała.
- f. Ustawa z 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788, z późn. zm.); Realizacji uprawnień osób pokrzywdzonych służą również przepisy Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego, reguluje między innymi obowiązek rodziców do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka (art. 133 kro).
- g. Ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).
- h. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm).
- i. Ustawa z 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm).
- j. Ustawa z 7 września 1991 o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).
- k. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- l. Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- m. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy.
- n. Wytyczne Prokuratora Generalnego 01 kwietnia 2014 r. dotyczące zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- o. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 28 stycznia 2011 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Dz. U. nr 28, poz. 146).

- p. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno - edukacyjne. (Dziennik Ustaw nr 50 poz. 259 z 8 marca 2011 r.).
- q. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 28 stycznia 2011 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Dz. U. nr 28, poz. 146).
- r. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- s. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2020.

2. 2 Zadania ustawowe w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła szereg zmian odnoszących się do ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Już preambuła tego dokumentu wyraźnie podkreśla, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększania skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie stanowi się, co następuje: art. 1 Ustawy określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Skuteczne działania na rzecz przeciwdziałania przemocy mają charakter interdyscyplinarny a zatem za realizację tych działań odpowiada wiele resortów i urzędów - każdy w zakresie swoich właściwości.

Celem działania **pomocy społecznej** jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu: ubóstwa, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni w ramach swoich kompetencji i zadań.

Do **zadań administracji rządowej** realizowanych przez powiat należy w szczególności

(art. 6 ust. 4):

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
2. opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Natomiast do **zadań własnych powiatu** należy w szczególności (art. 6 ust.3):

1. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
4. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Art. 3.1 Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego,
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia,
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej,
- 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie.

Art. 9a.

- 1) Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.
- 2) W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:
  - jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
  - gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
  - Policji,
  - Oświaty,
  - ochrony zdrowia,
  - organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów innych niż określone w ust. 3, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar

przemocy w rodzinie, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania te są realizowane są w szczególności przez:

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- dokonywanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

2.3 Procedura „Niebieskie Karty”

Dokonana w 2010 r. nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przemocy w rodzinie nałożyła na Radę Ministrów wydania rozporządzenia określającego zasady procedury „Niebieskie Karty” oraz wzory stosownych formularzy. Szczegółowe warunki realizowania procedury „Niebieskie Karty” określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku. Wspomniana procedura postępowania ma na celu zatrzymanie przemocy w rodzinie oraz pomoc w wychodzeniu z tej sytuacji. Uruchomienie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednej z następujących służb: Policji, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (np. pracownika socjalnego), oświaty (np. pedagog, dyrektor szkoły, nauczyciel), ochrony zdrowia (np. lekarza, pielęgniarkę, ratownika medycznego), komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Wszczęcie procedury winno występować nawet w sytuacjach, w których jedynie zaistniało podejrzenie stosowania przemocy, nawet nie poparte dowodami. Dopiero w toku prowadzenia procedury wymaga się aby przypuszczenie stosowania przemocy zostało uzasadnione (uprawdopodobnione).

2. 4. Interwencja Kryzysowa

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej (art. 47) „Interwencja kryzysowa to zespół interdyscyplinarnych działań, podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu”. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej”. A także: „W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy”

Zasady udzielania pomocy z zakresu interwencji kryzysowej:

1. Ograniczanie formalności do niezbędnego minimum.
2. Pomoc jest bezpłatna i niezależna od innych kryteriów pomocy, np. pomocy społecznej.
3. Nie są wymagane skierowania, a wcześniejsze umawianie i potwierdzanie wizyt traktowane jest jedynie jako praktyczne udogodnienie kontaktu ze specjalista.

4. Na życzenie klienta pomoc udzielana jest bez ujawniania jego tożsamości i innych danych identyfikacyjnych.
5. W uzasadnionych przypadkach - np. zlecenia interwencji przez inne służby miejskie, policję lub sądy, zagrożenia bezpieczeństwa, życia - klienci zapraszani są pisemnie lub telefonicznie.
6. Od pełnoletnich klientów wymagana jest jasna deklaracja woli skorzystania z pomocy.
7. Odmowa udzielenia pomocy następuje w przypadkach dostrzegalnego stanu nietrzeźwości, odurzenia, agresywnego zachowania, gdy niespełnione są kryteria zagrożenia, realnego lub potencjalnego konfliktu interesu z innymi klientami lub pracownikami ośrodka oraz pokrewieństwa z zatrudnionymi w ośrodku specjalistami.

3. Zadania innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

3.1 Policja

Do podstawowych zadań policji, wynikających z Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji należy w szczególności:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi.
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące osoby dotknięte przemocą w rodzinie podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem i polegają m.in.

- podejmowaniu interwencji,
- na sporządzeniu dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
- zatrzymaniu osób stosujących przemoc w rodzinie (w zależności od okoliczności),
- wszczęciu postępowania przygotowawczego przeciwko osobie stosującej przemoc w rodzinie w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- wnioskowanie do prokuratury o zastosowanie środków zapobiegawczych.

Osoby wzywające policję mają prawo m.in. do uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa, wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy, zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

3.2 Prokuratura

Do zadań prokuratury należy m.in.:

- przyjęcie zgłoszenia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych,
- występowanie w roli oskarżyciela publicznego przed sądem,
- zatrzymanie podejrzanego o popełnienie przestępstwa,
- współpraca z innymi organami państwowymi, organizacjami społecznymi w zakresie zapobiegania przestępczości.

Osoby pokrzywdzone na skutek przemocy w rodzinie, a także świadkowie, mogą złożyć

w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno - skargowym lub wniosek o ściganie przestępstwa. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z Policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze w celu ustalenia czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowi on przestępstwo,
- wyjaśnić okoliczności sprawy, ustalić osoby pokrzywdzone i rozmiary szkody,
- zebrać, zabezpieczyć i w niezbędnym zakresie utrwalić dowody dla sądu,
- wykryć i w razie potrzeby zatrzymać sprawcę, w uzasadnionym przypadku na wniosek Policji lub z urzędu może zastosować środek zapobiegawczy wobec osoby, której co najmniej wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej polegający na nakazaniu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że podejrzany ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził. Środek ten stosuje się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące,
- prokurator może wnioskować do sądu pierwszej instancji właściwego do rozpoznania sprawy o przedłużenie stosowania nakazu opuszczenia lokalu na dalsze okresy nie dłuższe niż 3 miesiące, w sytuacji gdy nie ustały powody zastosowania w/w nakazu w zależności od oceny zebranego materiału dowodowego postępowanie może zakończyć się skierowaniem aktu oskarżenia do sądu, umorzeniem dochodzenia lub kierowanym do sądu wnioskiem o warunkowe umorzenie postępowania karnego

3.3 Sądy. Zadania i kompetencje sądów w zakresie przemocy w rodzinie.

- **Sądy cywilne:**

Rozpoznawanie spraw dotyczących zobowiązania członka rodziny, który swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, do opuszczenia mieszkania na żądanie osoby dotkniętej przemocą. Sąd powinien rozpoznać sprawę w terminie jednego miesiąca od daty wpływu wniosku. Postanowienie jest wykonalne z chwilą ogłoszenia, może być jednak zmienione bądź uchylone w razie zmiany okoliczności.

- **Sądy rodzinne:**

Orzekanie w sprawach w zakresie wykonywania władzy rodzicielskiej:

- ograniczenie władzy rodzicielskiej, pozbawienie władzy rodzicielskiej lub zawieszenie władzy rodzicielskiej w przypadku, kiedy dobro dziecka jest zagrożone w wyniku zaniedbania, nadużycia władzy rodzicielskiej, w tym stosowania przemocy. Nakładanie na rodziców bądź opiekunów małoletnich dzieci obowiązków mających na celu zmianę postępowania i poprawę sytuacji rodziny oraz zakazów dotyczących osobistych kontaktów z małoletnimi dziećmi, przewidzianych w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym,
- orzekanie środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do nieletnich sprawców stosujących przemoc w rodzinie,

- wydawanie niezwłocznie (w ciągu 24 godzin) orzeczenia o umieszczeniu dziecka odebranego z rodziny, w sytuacji zagrożenia jego zdrowia lub życia, przez pracownika socjalnego, policjanta i przedstawiciela ochrony zdrowia, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo - wychowawczej, bądź o powrocie dziecka do rodziny,
- rozpatrywanie niezwłocznie (w ciągu 24 godzin) zażaleń rodziców lub opiekunów na odebranie dziecka w w/w okolicznościach, w razie jego bezzasadności lub nielegalności, zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom, a o zaistniałej sytuacji informuje przełożonych osób, które dokonały odebrania dziecka.

Sądy karne:

Zadaniem Sądu karnego w zakresie przeciwdziałania przemocy jest orzekanie kar, środków karnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, do których należą między innymi:

- 1) powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających,
- 2) poddania się leczeniu, w szczególności odwykowemu lub rehabilitacyjnemu, albo oddziaływaniom terapeutycznym,
- 3) uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno - edukacyjnych,
- 4) powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach,
- 5) powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób lub zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób, opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,
- 6) innego stosownego postępowania w okresie próby, jeżeli może to zapobiec popełnieniu ponownie przestępstwa.

3.4 Służba zdrowia

Głównym zadaniem jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ:

- bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego,
- zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć,
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach,
- poinformowanie osób doznających przemocy w rodzinie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia podczas badania popełnienia przestępstwa, np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejranych oparzeń, wykorzystania seksualnego – powiadomienie organów ścigania.
- udział w procedurze odebrania dziecka przez pracownika socjalnego w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (lekarz, ratownik medyczny, pielęgniarka),

- udział w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych,
- realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

W ramach procedury przedstawiciel ochrony zdrowia każdorazowo udziela pacjentowi, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

3.5 Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

Pomoc w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa obejmuje następujące kroki:

- przeprowadzenie rozmowy z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnoza sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udzielenie kompleksowych informacji osobie pokrzywdzonej oraz jej rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, a także jej rodziny,
- zorganizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Pielęgniarka szkolna:

- gdy zauważy ślady przemocy na ciele dziecka (siniaki, wybroczyny) opisuje je w karcie zdrowia dziecka (mogą być dowodami w sprawie),
- przekazuje swoje podejrzenia innym pracownikom szkoły (pedagog, psycholog, wychowawca, dyrektor),
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” .

Sygnaly mogące wskazywać, że istnieje prawdopodobieństwo występowania przemocy w rodzinie, w sytuacji zgłoszenia urazów u dzieci poniżej 3 roku życia:

- wystąpiła niewytłumaczalna zwłoka w zgłoszeniu się do lekarza,
- informacje zawarte w wywiadzie są mało wiarygodne (budzą wątpliwości),
- stwierdza się zmiany wskazujące na urazy nieprzypadkowe,
- zachowanie dziecka nie jest adekwatne do badań.

W przypadku obrażeń ciała osoby dorosłej lub starszego dziecka, przemoc w rodzinie możemy

podejrzewać jeżeli:

- mamy wątpliwości co do prawdziwości podawanych przez pacjenta przyczyn obrażeń.
- sytuacje, gdy obserwowane obrażenia ciała u pacjenta powtarzają się.
- pacjent zgłasza się na leczenie zawsze sam, nikt mu nie towarzyszy lub przeciwnie podczas całej procedury medycznej towarzyszy mu inny członek rodziny.
- pacjent unika opowiadania o zdarzeniu, które wywołało obrażenia, nie patrzy w oczy.

3.6 Organizacje pozarządowe

Zgodnie z przyjętymi zadaniami statutowymi – ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.) organizacje pozarządowe są to głównie stowarzyszenia, fundacje, kluby. Informacja o działalności lokalnych organizacji pozarządowych powinna być dostępna w każdej gminie (urząd gminy, ośrodek pomocy społecznej), w przychodni, poradni, szkole, komisariacie, itp. Należy ją również zamieścić w formularzu „Niebieska Karta – B” w tabeli dotyczącej funkcjonujących lokalnych placówek udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

W zakresie pomocy osobom doznającym przemocy organizacje pozarządowe organizują telefony zaufania, punkty informacyjno – konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, hostele, świetlice dla dzieci.

W ramach swojej działalności oferują, m.in.:

- pomoc psychologiczną; w grupie i kontakcie indywidualnym,
- pomoc prawną, w tym pisanie pozwów, wniosków,
- pomoc socjalną,
- grupy wsparcia,
- grupy samopomocowe,
- pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci,
- udział w prowadzeniu wywiadów środowiskowych,
- udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych,
- udział w interwencjach,
  - monitorowanie przypadków,
  - pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych.

3.7 Agendy w kraju działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W kraju istnieje wiele specjalistycznych agend zajmujących się problemem przemocy w rodzinie. Na pierwszym miejscu należy wymienić Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na zlecenie której Stowarzyszenie „Niebieska Linia” prowadzi Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia".

Pod całodobowym numerem telefonu specjaliści z zakresu przeciwdziałania przemocy oferują pomoc psychologiczną i prawną osobom doznającym przemocy i świadkom przemocy w rodzinie.

Specjaliści podejmują również działania polegające na kontakcie z lokalnymi instytucjami – w celu udzielenia pomocy osobom, które tego potrzebują oraz interwencje wobec osób skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy i/lub groźby karalnej wobec osoby najbliższej.

4. Sytuacja dotycząca zjawiska przemocy na terenie Powiatu Głogowskiego

4.1 Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2013 - 2016.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem niezwykle trudnym do zdiagnozowania na poziomie ogólnopolskim i lokalnym. Trudności wynikają między innymi z faktu iż problematyka tego zjawiska jest kwestią niezwykle delikatną i niezmiernie drażliwą, często skrywaną przez osoby doświadczające przemocy oraz z faktu, iż przemoc w rodzinie nadal jest problemem wrażliwym społecznie. Nie obojętnym dla diagnozy jest również fakt, że osoby doświadczające przemocy wymagają pomocy interdyscyplinarnej, w związku z czym ta sama osoba może znaleźć się w rejestrach różnych instytucji.

Osoby doznające przemocy nie chcą często zgłaszać problemu, a znaczna część osób będących świadkami przemocy w rodzinie nie podejmuje żadnych reakcji. Ponadto, o znaczeniu zjawiska przemocy w rodzinie decyduje nie tyle skala problemu, co jego waga – dotyczy on bowiem zdrowia i życia osób narażonych na przemoc. Konieczna jest zatem ochrona ofiar przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem grup ryzyka; dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych

W Polsce nie ma zbiorczego kompendium zawierającego dane dotyczące przemocy w rodzinie. Nad wyraz trudna do określenia skala zjawiska przemocy w rodzinie na poziomie ogólnopolskim, związana jest z mnogością instytucji pośrednio i bezpośrednio analizujących przypadki stosowania przemocy w rodzinie. W związku z powyższym pojawiają się liczne bariery metodologiczne, na które napotykają badacze w procesie badawczym.

Źródłem informacji na temat problemu przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2013 - 2015 były dane ankietowe uzyskane od instytucji zajmujących się pomocą osobom doznającym przemocy i uwikłanym w przemoc oraz pracującymi z osobami stosującymi przemoc. W dalszej części Programu przedstawiamy wykaz instytucji, które przekazały dane do diagnozy.

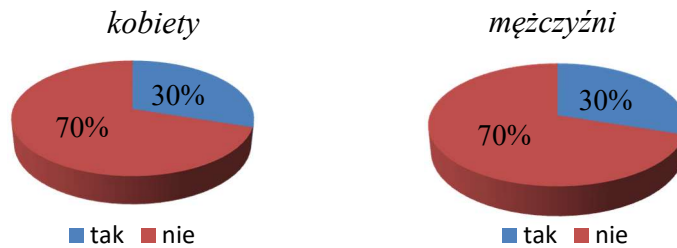
Ponadto na potrzeby niniejszego opracowania wśród 442 dorosłych mieszkańców Powiatu Głogowskiego, przeprowadzono badania sondażowe na temat postaw mieszkańców wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

Pozyskano również informacje z placówek oświatowych o działaniach edukacyjnych, profilaktycznych oraz ochraniających dzieci doświadczające przemocy w rodzinie.

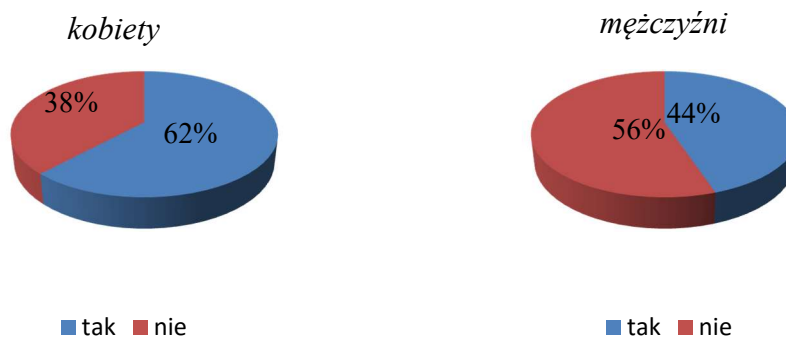
Analiza ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Powiatu Głogowskiego

Z analizy danych wynika, iż co trzecia z badanych osób znajdowała się w sytuacji przemocy. Ankietowani wyrażają bardzo dużą potrzebę informowania społeczeństwa o zjawisku przemocy, co wskazywałoby na postrzeganie przemocy jako ważnego problemu. W porównaniu z danymi z ankiet przeprowadzonymi w 2012 roku zwiększyła się wiedza ankietowanych na temat konsekwencji prawnych za stosowanie przemocy w rodzinie z 52,4 % do 78 % w aktualnych badaniach. Właściwe jest rozeznanie ankietowanych w zakresie kompetencji instytucji zajmujących się pomocą poszkodowanym w wyniku przemocy domowej. Poniżej przedstawiamy wykresy obrazujące postawy mieszkańców Powiatu Głogowskiego wobec problemu przemocy.

1. Czy był Pan/Pani w sytuacji związanej z przemocą?

2. Czy zna Pan/Pani instytucje w Głogowie działające na rzecz przeciwdziałania przemocy?

3. Czy zna Pan/Pani konsekwencje prawne za stosowanie przemocy w rodzinie?

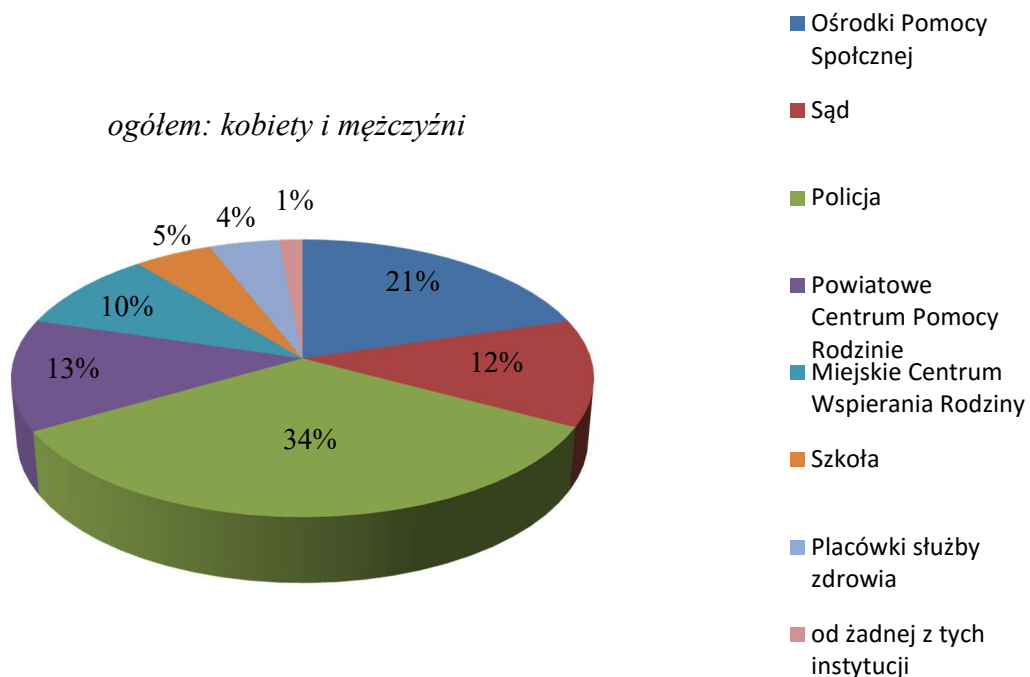

4. Czy informowanie społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie jest:

- a) potrzebne
- b) zbędne
- c) nie mam zdania

5. Gdyby był Pan/Pani świadkiem przemocy lub doznał/a przemocy, to od której instytucji oczekiwałby/a wsparcia?

Analiza ankiet przeprowadzonych wśród instytucji i organizacji działających na terenie Powiatu Głogowskiego.

Przekazane podmiotom ankiety były próbą odpowiedzi na pytanie o skalę zjawiska przemocy występującej na terenie Powiatu Głogowskiego. Ankiety przekazały następujące instytucje:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie.
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej.
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli.
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nielubi.
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu.
8. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie: miejski i gminne.
9. Ośrodek Interwencji Kryzysowej (do 2014 roku, od 2015 roku Mieszkanie Chronione, działające w ramach interwencji kryzysowej).
10. Przedszkole i szkoły różnych szczebli w Powiecie Głogowskim.
11. Komenda Powiatowej Policji w Głogowie.
12. Prokuratura Rejonowa w Głogowie.

Tabela nr 1. Liczba osób uwikłanych w przemoc domową, które otrzymały pomoc ze strony Ośrodków Pomocy Społecznej.

Rok	Ofiary przemocy	Osoby stosujące przemoc	Liczba osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc pod wpływem alkoholu
MOPS			
2014 /ogółem:	423	99	-
- w tym: kobiety	175	3	-
- w tym: dzieci	169	-	-
- w tym: mężczyźni	79	96	-
2015/ogółem:	418	103	-
- w tym: kobiety	172	5	-
- w tym: dzieci	179	-	-
- w tym: mężczyźni	67	98	-
GOPS Głogów			
2013/ogółem:	11	8	6
- w tym: kobiety	7	1	-
- w tym: dzieci	3	-	-
- w tym: mężczyźni	1	7	6
2014 /ogółem:	22	12	8
- w tym: kobiety	10	1	-
- w tym: dzieci	10	-	-
- w tym: mężczyźni	2	11	8
2015/ogółem	14	10	7
- w tym: kobiety	7	1	-
- w tym: dzieci	5	-	-
- w tym: mężczyźni	2	9	7
GOPS Jerzmanowa			
2013/ogółem:	9	6	5
- w tym: kobiety	5	0	0
- w tym: dzieci	3	0	0
- w tym: mężczyźni	1	6	5
2014/ogółem:	8	4	3
- w tym: kobiety	4	0	0
- w tym: dzieci	4	0	0
- w tym: mężczyźni	0	4	3
2015/ogółem:	4	4	4
- w tym: kobiety	4	0	0
- w tym: dzieci	0	0	0
- w tym: mężczyźni	0	4	4
GOPS Kotla			
2013/ogółem:	25	10	0
- w tym: kobiety	10	0	0
- w tym: dzieci	15	0	0
- w tym: mężczyźni	4	10	0
2014/ogółem:	53	14	14
- w tym: kobiety	23	0	0
- w tym: dzieci	18	0	0
- w tym: mężczyźni	12	14	14
2015 /ogółem:	39	12	0

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021*

- w tym: kobiety	14	0	0
- w tym: dzieci	12	0	0
- w tym: mężczyźni	13	12	0
GOPS Nielubia			
2013/ ogółem:	2	1	0
- w tym: kobiety	1	0	0
- w tym: dzieci	1	0	0
- w tym: mężczyźni	0	1	0
2014/ogółem:	1	1	0
- w tym: kobiety	0	1	0
- w tym: dzieci	0	0	0
- w tym: mężczyźni	1	0	0
2015/ogółem:	0	0	0
- w tym: kobiety	0	0	0
- w tym: dzieci	0	0	0
- w tym: mężczyźni	0	0	0
GOPS Pęcław			
2013/ogółem:	5	4	2
- w tym: kobiety	3	1	0
- w tym: dzieci	1	0	0
- w tym: mężczyźni	2	3	2
2014/ogółem:	5	2	1
- w tym: kobiety	2	0	0
- w tym: dzieci	3	0	0
- w tym: mężczyźni	0	2	1
2015/ogółem:	6	5	3
- w tym: kobiety	4	1	0
- w tym: dzieci	2	0	0
- w tym: mężczyźni	0	4	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej Powiatu Głogowskiego.

W zdecydowanej mierze sprawcami przemocy domowej są mężczyźni, którzy bywają też ofiarami przemocy.

Od 2010 roku w Powiecie Głogowskim funkcjonuje 6 Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Realizację podstawowych zadań Zespołów w latach 2013 – 2015 przedstawiają tabele nr 2, 3.

Tabela nr 2. Liczba osób w stosunku do których Zespoły Interdyscyplinarne prowadziły procedurę „Niebieskiej Karty”.

ZI rok	Liczba założonych NK	Liczba prowadzonych spraw	Liczba zakończonych spraw	Liczba posiedzeń grup roboczych	Liczba osób stosujących przemoc skierowanych na zajęcia korekcyjno – edukacyjne
ZI MOPS Głogów					
2013	118	brak danych	80	brak danych	brak danych
2014	110	212	122	478	37
2015	12	162	106	407	28
ZI GOPS Głogów					
2013	brak danych	1	1	6	0

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021*

2014	brak danych	18	11	31	6
2015	brak danych	11	2	30	8
ZI Jerzmanowa					
2013	6	10	6	21	3
2014	4	8	6	30	2
2015	5	7	4	37	3
ZI Kotla					
2013	6	10	7	brak danych	6
2014	12	14	10	68	3
2015	10	14	9	64	10
ZI Nielubia					
2013	6	6	3	6	1
2014	9	12	8	18	4
2015	5	9	8	5	0
ZI Pęcław					
2013	3	7	3	22	3
2014	2	5	2	7	2
2015	5	8	1	15	5

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych ds. przemocy w rodzinie Powiatu Głogowskiego.

Tabela nr 3. Dodatkowe działania Zespołów Interdyscyplinarnych.

Zespoły Interdyscyplinarne	Rok		
	2013	2014	2015
MOPS	1. Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów. 2. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie. 3. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą. 4. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy domowej. 5. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie. 6. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym. 7. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniach, konferencjach i debatach z zakresu przeciwdziałania przemocy.		
ZI Jerzmanowa	Rozpowszechnienie materiałów informacyjnych /ulotek		
ZI Kotla	1. Opracowanie i dystrybucja ulotek informacyjnych. 2. Zakup ulotek i rozpowszechnianie	1. Współpraca z jednostkami organizacyjnymi Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Realizacja Projektu „STOP PRZEMOCY” realizowanego przez GOPS w Kotli. 3. Rozpowszechnianie ulotek	1. Współpraca z jednostkami organizacyjnymi Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Rozpowszechnianie ulotek informacyjnych.

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021*

		informacyjnych.	
ZI Nielubia	1. Informowanie na stronie internetowej Urzędu Gminy Żukowice o działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. 2. Rozpropagowywanie ulotki opracowanej przez GZI za pośrednictwem Urzędu Gminy, placówek oświatowych, GOPS, praktyki lekarza rodzinnego.		
ZI Pęcław	1. Opracowanie i rozpowszechnianie ulotek informacyjnych dotyczących przemocy i działalności Punktu Konsultacyjnego.		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych w Powiecie Głogowskim.

Z tabeli nr 3 wynika, iż poza podstawowymi zadaniami wszystkich Zespołów Interdyscyplinarnych, zajmują się one rozpowszechnianiem wiedzy dotyczącej przemocy i jej przeciwdziałania za pomocą samodzielnie opracowanych ulotek. Jest to jeden z istotniejszych obszarów działania Zespołów Interdyscyplinarnych ze względu na konieczność ciągłego edukowania społeczeństwa w tym zakresie.

Tabela nr 4. Liczba osób, w stosunku do których KPP zastosowała procedurę „Niebieskiej Karty”

Przemoc w rodzinie w Powiecie Głogowskim w latach 2013 – 2015				
Zagadnienie		Liczy w poszczególnych latach		
		2013	2014	2015
1.	Liczba interwencji /ogółem	10 518	11 611	12.108
2.	Liczba osób, w stosunku do których zastosowano procedurę NK	113	117	125
3.	Ofiary przemocy:	131	124	129
4.	Przemoc skierowana do:			
	- kobiet	110	102	102
	- mężczyzn	13	16	24
	-dzieci	8	6	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Głogowie.

Z danych Komendy powiatowej Policji wynika, iż w zdecydowanej większości ofiarami przemocy domowej są kobiety.

Tabela nr 5. Liczba spraw prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w związku z art. 207 k.k. i art. 209 k.k.

Liczba spraw w związku przestępstwami z art. 207 k.k. i 209 k.k.						
Rok	Liczba prowadzonych spraw		Liczba spraw zakończonych aktem oskarżenia		Liczba osób skierowanych do programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	Liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego
	art. 207 k.k.	art. 209 k.k.	art. 207 k.k.	art. 209 k.k.		
2013	234	384	72	108	0	52

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021*

2014	241	344	56	97	0	46
2015	134	298	38	99	0	50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Prokuratury Rejonowej w Głogowie.

* Art. 209 k. k. uchylanie się od płacenia alimentów

Z porównania danych dotyczących ilości prowadzonych spraw i sporządzonych aktów oskarżenia wynika iż, przed sądem odpowiada tylko 27,4 % osób stosujących przemoc wobec których były prowadzone postępowania przygotowawcze. Nasuwa się wniosek, że należałoby wspierać osoby poszkodowane na etapie postępowania przygotowawczego w zakresie przedkładania dowodów adekwatnych do sprawy.

Tabela nr 6. Liczba osób z założoną „Niebieską Kartą”, które otrzymały specjalistyczne wsparcie.

Zespoły Interdyscyplinarne	Rok								
	2013			2014			2015		
	Psychologiczne	Prawne	Socjalne	Psychologiczne	Prawne	Socjalne	Psychologiczne	Prawne	Socjalne
MOPS	brak danych	-	-	76	21	156	106	35	338
GOPS Głogów	brak danych	-	-	2	1	7	2	1	8
Jerzmanowa	4	4	4	2	2	2	4	4	2
Kotla	brak danych	-	-	7	-	7	6	-	6
Nielubia	2	0	6	4	1	9	0	0	5
Pęcław	0	3	3	2	2	2	0	5	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych ds. przemocy w rodzinie Powiatu Głogowskiego

W zależności od indywidualnych potrzeb osoby z założoną „Niebieską Kartą” korzystały z różnych form wsparcia; psychologicznego, prawnego i socjalnego.

Tabela nr 7. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w przedszkolach i szkołach.

Lp.	Formy pomocy	Wskaźniki	Przedszkola/ szkoły	2013	2014	2015
1.	Objęcie pomocą specjalistyczną dzieci krzywdzone: wsparcie psychologiczne, indywidualna terapia, rodzinna terapia	liczba terapii	Przedszkola	-	-	-
			Szkoły Podstawowe	37	63	79
			Gimnazja	2	6	15
			Szkoły ponadgimnazjalne	5	6	8
		liczba dzieci objętych terapią	Przedszkola	-	-	-
			Szkoły Podstawowe	3	5	6
			Gimnazja	2	7	14
			Szkoły ponadgimnazjalne	5	5	5

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021*

		liczba terapii rodzin	Przedszkola	-	-	-
			SP	3	3	4
			Szkoły Podstawowe	-	2	6
			Gimnazja	2	3	5
		psychoedukacja	Szkoły ponadgimnazjalne	-	-	-
			Szkoły Podstawowe	7	11	10
			Gimnazja	-	1	-
			Szkoły ponadgimnazjalne	6	6	5
2.	Procedura Niebieskich Kart	liczba założonych i przekazanych Zespołom Interdyscyplinarnym NK	Przedszkola	-	-	-
			Szkoły Podstawowe	3	4	5
			Gimnazja	2	6	5
			Szkoły ponadgimnazjalne	4	3	4

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z przedszkoli i szkół z terenu Powiatu Głogowskiego

Z uzyskanych danych wynika, iż zarówno szkoły, jak i przedszkola realizują w różnym zakresie zadania z zakresu profilaktyki przemocy, a kadra pedagogiczna tych placówek odbywa szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy. Pozytywnym sygnałem jest również fakt zakładania przez wymienione placówki oświatowe „Niebieskich Kart”.

Tabela nr 8. Liczba osób, którym została udzielona pomoc w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Mieszkania Chronionego w ramach interwencji kryzysowej.

Rok	Liczba osób korzystających ze schronienia			Liczba osób objętych wsparciem	
2013 Ośrodek Interwencji Kryzysowej	24	w tym	kobiet	10	24
			mężczyzn	4	
			dzieci	10	
2014 Ośrodek Interwencji Kryzysowej	17	w tym	kobiet	5	17
			mężczyzn	5	
			dzieci	7	
2015 Mieszkanie Chronione	2	w tym	kobiet	1	2
			mężczyzn	0	
			dzieci	1	

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Tabela nr 9. Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej, które korzystały z pomocy Poradnictwa Rodzinnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Rok	Ogółem liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej:	w tym:		
		kobiet	dzieci	mężczyzn
2013	206	200	180	6
2014	181	179	161	2
2015	145	138	129	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

Malejąca liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej, zgłaszająca się do Poradnictwa Rodzinnego przypuszczalnie wynika z faktu objęcia ich pomocą w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

Tabela nr 10. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej, które otrzymały pomoc ze strony Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny.

Rok	2013	2014	2015
Osoby poszkodowane w wyniku przemocy domowej, które skorzystały z pomocy	208	86	143
Inne działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie/liczba osób objętych działaniem	2013	2014	2015
a. Grupa wsparcia dla kobiet przebywających w Domu dla Samotnych Matek z Dziećmi	24	26	28
b. konferencja naukowo-szkoleniowa nt. „Zespół dziecka krzywdzonego-aspekty medyczne, prawne i psychologiczne”.	150	-	-
c. konkurs profilaktyczny na realizację Małych Form filmowych pn. „Chcę uczyć się w bezpiecznej szkole”	-	-	50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny

Oprócz pracy ciągłej z osobami poszkodowanymi w wyniku przemocy domowej, Miejskie Centrum Wspierania Rodziny prowadzi dodatkowe formy wsparcia angażujące zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci.

Tabela nr 11. Liczba osób stosujących przemoc objętych programem korekcyjno – edukacyjnym.

Rok	Liczba edycji Programu	Liczba osób stosujących przemoc uczestniczących w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych	Liczba osób stosujących przemoc, która ukończyła Program	Skierowani przez:				
				KPP	Prokuratura Rejonowa	Sąd	Zespoły Interdyscyplinarne	Inne instytucje: wymieni jakie ?
2013	1	13	4	-	-	1	-	3

2014	1	10	3	-	-	1	-	2
2015	1	8	2	-	-	-	-	2

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

Z porównania danych w tabelach nr 2 i 11 wynika, że spośród 121 osób stosujących przemoc, skierowanych przez Zespoły Interdyscyplinarne na zajęcia korekcyjno - edukacyjne, nikt nie zgłosił się na spotkania. Zatem należy inicjować działania w kierunku skuteczniejszego motywowania osób stosujących przemoc do pracy nad sobą.

Tabela nr 12. Liczba szkoleń członków Zespołów Interdyscyplinarnych ds. przemocy w rodzinie

Zespoły Interdyscyplinarne	Rok		
	2013	2014	2015
MOPS	2	3	3
GOPS Głogów	0	0	2
Jerzmanowa	0	0	0
Kotła	1	0	1
Nielubia	0	0	0
Pęcław	1	1	0

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych ds. przemocy w rodzinie Powiatu Głogowskiego

Z przedstawionych danych w Tabeli nr 13 wynika iż, podnoszenie kwalifikacji członków ZI odbywa się przede wszystkim na terenie miasta, tym samym jest to zadanie wymaga intensyfikacji na terenach wiejskich.

Działania o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym.

W procesie przeciwdziałania przemocy domowej istotnym działaniem jest profilaktyka. Działania profilaktyczne powinny być podejmowane we wszystkich obszarach i środowiskach, w których zjawisko to może zaistnieć. Poprzez, między innymi rozwijanie właściwych postaw i mechanizmów, już od najwcześniejszego okresu życia, które w okresie późniejszym pozwolą rozwiązywać konflikty bez użycia przemocy, nie dopuszczać się zachowań przemocowych, skutecznie bronić się przed przemocą i w sposób właściwy na nią reagować.

Instytucjami predysponowanymi do realizacji działań profilaktycznych są przede wszystkim placówki oświatowe: przedszkola, szkoły we współpracy między innymi z takimi instytucjami jak: Komenda Powiatowa Policji, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Głogowskiego oraz Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Szansa”.

Ustawa o systemie oświaty stanowi, iż szkoła ze względu na swoje ustawowe zadania w zakresie kształcenia, wychowania oraz opieki, wspomaganie wychowawczej roli rodziny,

zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, umożliwienia uczniom korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej, zobowiązana jest zarówno do zapobiegania krzywdzeniu dzieci, jak też do podejmowania działań, gdy dziecko jest zagrożone, a w szczególności, kiedy zagrożenie te pochodzi od samych rodziców. Szkoły, przedszkola obok funkcji edukacyjnych są też dla rodziców źródłem wsparcia w wychowaniu dzieci. Dane umieszczone w Tabelach nr 2 i 3 ilustrują działania przedszkoli, szkół różnych szczebli w w zakresie profilaktyki przemocy w rodzinie, form pomocy uczniom doświadczającym przemocy w rodzinie. Tabele dostarczają też informacji na temat odbywanych przez kadrę pedagogiczną szkoleń w celu podwyższenia wiedzy na temat zjawiska przemocy i zwiększenia efektywności podejmowanych działań interwencyjnych i pomocowych w momencie zaistniałego problemu oraz podejmowania działań profilaktycznych.

Diagnozy dokonano na podstawie analizy 18 ankiet, w tym:

- ankiet z przedszkoli
- 6 ankiet ze szkół podstawowych
- 6 ankiet z gimnazjów
- 5 ankiet ze szkół ponadgimnazjalnych

Poniższa tabela przedstawia sposób przeciwdziałania przemocy w jednostkach oświatowych z terenu Powiatu Głogowskiego oraz formy podejmowanych działań edukacyjnych.

Tabela nr 13. Profilaktyka przemocy i edukacja społeczna w jednostkach oświatowych.

Lp.	Formy pomocy	Wskaźniki	Przedszkola/szkoły	2013	2014	2015
1.	Prowadzenie zajęć edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie; agresji, uzależnień, możliwości korzystania z pomocy oraz radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami	liczba uczniów objętych działaniem	Przedszkola	„Prawa dziecka” zajęcia prowadzone cyklicznie	„Prawa dziecka” zajęcia prowadzone cyklicznie	„Prawa dziecka” zajęcia prowadzone cyklicznie
			Szkoły Podstawowe	1.737	1.841	2.102
			Gimnazja	932	1.277	1.157
			Szkoły ponadgimnazjalne	1.261	1.592	1.772
		liczba spotkań	Przedszkola	-	-	-
			Szkoły Podstawowe	62	68	82
			Gimnazja	436	411	454
			Szkoły ponadgimnazjalne	123	176	174
2.	Prowadzenie zajęć informacyjnych i profilaktycznych dla rodziców i opiekunów, np. warsztatów, treningów umiejętności dla rodziców	liczba zajęć, treningów, spotkań	Przedszkola	Spotkania z psychologiem		
			Szkoły Podstawowe	55	56	57
			Gimnazja	9	11	13
			Szkoły ponadgimnazjalne	92	90	71
		liczba rodziców uczestniczących	Przedszkola	-	-	-
			Szkoły Podstawowe	951	1.012	1.173
			Gimnazja	149	316	391

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021*

			Szkoły ponadgimnazjalne	570	583	529
3.	Odbyte szkolenia z zakresu problematyki przemocy przez kadre pedagogiczną	liczba szkoleń	Przedszkola	-	1	-
			Szkoły Podstawowe	11	9	15
			Gimnazja	4	7	6
			Szkoły ponadgimnazjalne	7	6	5
		liczba osób objętych szkoleniem	Przedszkola	-	8	-
			Szkoły Podstawowe	87	99	122
			Gimnazja	18	37	48
			Szkoły ponadgimnazjalne	77	75	72
4.	Przygotowanie oraz rozpowszechnienie materiałów informacyjnych dotyczących pomocy osobom uwikłanym w przemoc	liczba opracowanych materiałów	Przedszkola	-	-	-
			Szkoły Podstawowe	5	5	6
			Gimnazja	8	8	13
			Szkoły ponadgimnazjalne	6	6	6
		liczba rozpowszechnionych materiałów	Przedszkola	-	-	-
			Szkoły Podstawowe	430	533	640
			Gimnazja	104	104	107
			Szkoły ponadgimnazjalne	30	30	30
5.	Przygotowanie oraz przeprowadzenie kampanii społecznych dotyczących przemocy w rodzinie	liczba przeprowadzonych kampanii	Przedszkola	-	1	-
			Szkoły Podstawowe	-	1	-
			Gimnazja	0	2	1
			Szkoły ponadgimnazjalne	1	1	1
		liczba osób biorących w nich udział	Przedszkola	-	-	-
			Szkoły Podstawowe	-	133	0
			Gimnazja	0	376	374
			Szkoły ponadgimnazjalne	543	533	504

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z przedszkoli i szkół z terenu Powiatu Głogowskiego.

4.2 Zasoby instytucjonalne w Powiecie Głogowskim w sferze przeciwdziałania przemocy.

Tabela nr 1. Instytucje pomocy społecznej.

L.p.	Nazwa ośrodka, miejscowość	Realizowane zadania z zakresu profilaktyki przemocy
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Głogów	Realizuje zadania wynikające z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. Opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Prowadzi Poradnictwo specjalistyczne udzielające pomocy ofiarom przemocy w zakresie: wsparcia psychicznego, informacji, edukacji, pomocy prawnej dotyczącej ochrony rodziny, pomocy w sporządzaniu pism procesowych, urzędowych. Prowadzi zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy domowej. Prowadzi Mieszkanie chronione dla osób będących w kryzysie, zapewniające całodobowe schronienie, wsparcie psychiczne, socjalne, prawne.
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Konsultacje indywidualne z psychologiem, z psychiatrą. Pracownicy socjalni realizują zadania z zakresu uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działa grupa edukacyjno - terapeutyczna dla osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie	Organizowane są warsztaty ukierunkowane na wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, w których uczestniczą m.in. rodziny niewydolne wychowawczo, w których istnieje problem przemocy a także objęte „Niebieską Kartą”. Organizowane są tematyczne warsztaty edukacyjne poszerzające wiedzę na temat potrzeb rozwojowych dzieci oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Realizacja programów na rzecz ochrony dzieci przed przemocą we współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę w ramach których odbywają się spotkania z dziećmi i młodzieżą w placówkach oświatowych. Udzielanie wsparcia osobom dotkniętym przemocą przez pracowników socjalnych w ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej. W ramach GOPS funkcjonuje również Zespół Interdyscyplinarny. W ramach potrzeb współpraca ze Stowarzyszeniem SZANSA.
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w	GOPS w Jerzmanowej realizuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

	Jerzmanowej.	Organizuje szkolenia pracowników socjalnych GOPS i również dla Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego Prowadzone są kampanie informacyjne w postaci rozprawiania plakatów i ulotek. Udzielana jest pomoc w ramach ustawy o pomocy społecznej, pomoc finansowa, praca socjalna w sytuacji występowania potrzeb w tym zakresie. Okresowo przyjmuje psycholog.
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli.	GOPS w Kotli realizuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. W siedzibie GOPS Kotli przyjmuje psycholog oraz specjalista do spraw uzależnień w ramach środków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Wójcie Gminy Kotla. Pracownicy socjalni GOPS i członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego biorą udział w szkoleniach organizowanych przez zewnętrzne podmioty. GOPS w Kotli rozpowszechnia ulotki, broszury i inne informacje dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Prowadzone jest wsparcie dla osób dotkniętych przemocą w formie pracy socjalnej, udziału pracowników w grupach roboczych, pomocy psychologicznej, terapeutycznej, Udzielana jest pomoc w formie schronienia dla osób dotkniętych przemocą oraz inna pomoc w zależności od potrzeb.
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nielubi.	Realizowany jest Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020. W ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żukowicach prowadzony jest Punkt Konsultacyjny. Oferowane są porady prawne oraz pomoc psychologiczną, pomoc specjalisty ds. przemocy psychicznej oraz uczestnictwo w warsztatach „Szkoły dla Rodziców”.
7.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu	Realizacja „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020”. Organizowanie szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników GOPS i członków Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach działań profilaktycznych we współpracy z pedagogiem szkolnym Zespołu Szkół w Białoleęce prowadzone są pogadanki o tematyce przemocy. GOPS we współpracy z Parafialnym Zespołem Caritas w Białoleęce organizuje piknik rodzinny, podczas którego, rozdawane są ulotki informacyjne o tematyce przemocy w rodzinie.

Tabela nr 2. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

L.p.	Nazwa Zespołu, miejscowość	Realizowane zadania z zakresu profilaktyki przemocy
1.	M. Z.I. ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Głogowie	Zespoły Interdyscyplinarne realizują działania określone w gminnych programach przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, między innymi: • integrują i koordynują działania podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • diagnozują problem przemocy, • podejmują interwencję wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, • zapewniają pomoc medyczną, psychologiczną, prawną, socjalną osobom poszkodowanym w wyniku przemocy domowej, • obejmują wsparciem osoby doświadczające przemocy, • zapewniają osobie dotkniętej przemocą bezpiecznego schronienia, • inicjują działania w stosunku do osób stosujących przemoc, • monitorują sytuację w rodzinach z problemem przemocy, • rozpowszechniają informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
2.	G. Z. I ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Głogowie	
3.	G. Z. I ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jerzmanowej	
4.	G. Z. I. ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kotli	
5.	G. Z. I. ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Nielubi	
6.	G. Z. I. ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pęcławiu	

Szkoły:

Tabela nr 3. Szkoły Podstawowe i Zespoły Szkół.

L.p.	Nazwa szkoły, miejscowość	Realizowane zadania z zakresu profilaktyki przemocy
1.	Szkoła Podstawowa nr 2 Głogów	- dzieci: programy profilaktyczne, spotkania ze specjalistami z zakresu przeciwdziałania przemocy (funkcjonariuszami policji, psychologami, pedagogami, terapeutami z zakresu uzależnień), debaty na temat praw dziecka, spektakle dotyczące problematyki przemocy, - rodzice: prelekcje, pogadanki na temat przeciwdziałania przemocy, konsekwencji prawnych stosowania przemocy, - nauczyciele: szkolenia, konferencje, warsztaty dotyczące problematyki przemocy.
2.	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Noblistów Polskich Głogów	- dzieci: programy profilaktyczne, zajęcia warsztatowe, działania informacyjne, edukacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy we współpracy z miejscowymi instytucjami zajmującymi się problematyką przemocy (PPP, Stowarzyszeniem dla Dz. i M. „Szansa”. Możliwość skorzystania z konsultacji z psychologiem, pedagogiem. Działalność informacyjna na tablicy szkolnej, w gazetce szkolnej, stronie internetowej szkoły, - rodzice: prelekcje, pogadanki na temat ochrony dzieci przed przemocą, możliwość indywidualnych konsultacji z

		psychologiem, pedagogiem. Informacje na stronie internetowej szkoły, - nauczyciele: udział w szkoleniach, warsztatach dotyczących problematyki przemocy, współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy.
3.	Szkoła Podstawowa nr 6 Głogów	- dzieci: programy, pogadanki profilaktyczne dotyczące problematyki przemocy. Wsparcie w sytuacjach kryzysowych, zakładanie „Niebieskiej Karty”, rodzice: rozmowy edukacyjne, wsparcie, kierowanie do specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy pracujących w takich instytucjach jak: MOPS, Policja, Sąd, - nauczyciele: edukowanie dzieci i rodziców.
4.	Szkoła Podstawowa nr 7 Głogów	- dzieci: program profilaktyczny; wprowadzanie Standardów Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem. Uczniowie – ofiary przemocy domowej objęci są specjalną opieką, wsparciem ze strony pedagogów szkolnych, - rodzice: fachowe porady, edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz radzenia sobie z przemocą, kierowania do instytucji specjalizujących się osobom poszkodowanym w wyniku przemocy domowej, - nauczyciele: szkolenia, warsztaty dotyczące problematyki przemocy.
5.	Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza, Jaczów	- dzieci: programy profilaktyczne dotyczące problematyki przemocy, wsparcie w sytuacjach kryzysowych, - rodzice: indywidualne konsultacje z zakresu przeciwdziałania przemocy z psychologiem, pedagogiem, - nauczyciele: szkolenia dotyczące problematyki przemocy.
6.	Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej Nielubia	- dzieci: program wychowawczo profilaktyczny, warsztaty dotyczące budowania właściwych relacji interpersonalnych, rozpoznawania przemocy, radzenie sobie w sytuacjach przemocy, radzenia sobie z przemocą fizyczną i psychiczną, - rodzice: warsztaty z zakresu budowania właściwych relacji z dziećmi, przeciwdziałania przemocy, radzenia sobie w sytuacjach przemocy, ochrony dzieci przed przemocą, konsekwencji prawnych stosowania przemocy, - nauczyciele: szkolenia, warsztaty dotyczące problematyki przemocy, udział w posiedzeniach Z. I. Coroczne organizowanie pikniku profilaktyczno integracyjnego udziałem rodziców, dzieci; propagowanie zachowań wolnych od przemocy.
7.	Zespół Szkół Przedmoście	- dzieci: działania profilaktyczne w ramach kampanii społecznych o tematyce uzależnień, przemocy, komunikacji interpersonalnej, - rodzice: poradnictwo, edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz radzenia sobie w sytuacjach wystąpienia przemocy, kierowanie do kompetentnych instytucji, - nauczyciele: szkolenia, warsztaty dotyczące problematyki przemocy.

Tabela nr 4. Gimnazja

L.p.	Nazwa szkoły, miejscowość	Realizowane zadania z zakresu profilaktyki przemocy
	Gimnazjum nr 1 im. Dzieci Głogowskich Głogów	- dzieci: programy profilaktyczne, zakładanie „Niebieskich Kart”, - rodzice: akcje informacyjne, - nauczyciele: uczestnictwo w pracach Z. I., współpraca z instytucjami świadczącymi pomoc ofiarom przemocy, konsultacje dla rodziców.
	Gimnazjum nr 2 im. Ireny Sendler Głogów	- dzieci: programy profilaktyczne, spotkania ze specjalistami z zakresu przeciwdziałania przemocy, debaty na temat praw dziecka, warsztaty na temat rozumienia emocji i radzenia sobie z nimi, dzieci ze środowisk podejrzanych o przemoc objęte są specjalną opieką pedagogów szkolnych, - rodzice: pogadanki na temat przeciwdziałania przemocy, konsekwencji prawnych stosowania przemocy, zakładanie „Niebieskich Kart”, prowadzenie mediacji, kierowanie do instytucji udzielających pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, kierowanie do „Szkoły dla rodziców”, - nauczyciele: szkolenia, współpraca w procesie wychowawczym nauczycieli z pracownikami niepedagogicznymi, oferta informacyjna w postaci plakatów, ulotek.
3.	Gimnazjum nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana z Głogowa Głogów	- dzieci: programy profilaktyczne, spotkania ze specjalistami z zakresu przeciwdziałania przemocy, rodzice: edukacja, informacja na temat profilaktyki przemocy, konsekwencji prawnych stosowania przemocy, - nauczyciele: szkolenia dotyczące problematyki przemocy, procedury „Niebieskiej Karty”.
4.	Gimnazjum nr 5 im. Polskich Olimpijczyków Głogów	- dzieci: realizacja programów profilaktycznych z zakresu przemocy domowej, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, udzielanie pomocy i wsparcia w sytuacji przemocy, - rodzice: edukacja, informacja na temat przeciwdziałania przemocy, informacja o instytucjach świadczących pomoc w sytuacji przemocy, - nauczyciele: szkolenia dotyczące problematyki przemocy, zakładanie „Niebieskich Kart”.
5.	Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych Głogów	- dzieci: realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych, - rodzice: konsultacje, edukacja, informacja na temat instytucji świadczących pomoc w sytuacji przemocy domowej, - nauczyciele: szkolenia dotyczące problematyki przemocy, krzywdzenia dzieci.

Tabela nr 5. Szkoły ponadgimnazjalne

L.p.	Nazwa szkoły, miejscowość	Realizowane zadania z zakresu profilaktyki przemocy
1.	Zespół Szkół Samochodowych i Budowlanych im. Leonarda da Vinci Głogów	- dzieci: pogadanki, prelekcje, zajęcia edukacyjne, warsztatowe, spektakle, koncerty profilaktyczne, konkursy, happeningi, akcje prospołeczne i prozdrowotne, audycje szkolne, konkursy, olimpiady, spotkania indywidualne, ogólnoszkolne. Cykliczne spotkania ze specjalistami, zakładanie „Niebieskiej Karty”, udział w rozprawach sądowych, zajęciach profilaktycznych w Zakładzie Poprawczym, - rodzice: cykliczne spotkania edukacyjne ze specjalistami ds. przemocy domowej, prelekcje, informacje na tablicy ogłoszeń w zakresie możliwości korzystania z bezpłatnej pomocy, kierowanie do kompetentnych instytucji, - nauczyciele: szkolenia, realizacja programów profilaktycznych programu wychowawczego i programu bezpieczna szkoła.
2.	Zespół Szkół Ekonomicznych Im. Jana Pawła II Głogów	- dzieci: programy profilaktyczne, warsztaty, edukacja w zakresie radzenia sobie z problemem przemocy, przysługujących praw osobom poszkodowanym, wsparcie uczniom dotkniętym przemocą, - rodzice: konsultacje, rozmowy edukacyjne, kierowanie do kompetentnych instytucji, - nauczyciele: szkolenia dotyczące problematyki przemocy, kierowanie do sądu spraw o wgląd w sytuację dziecka.
3.	Zespół Szkół im. Jana Wyżykowskiego Głogów	- dzieci: programy profilaktyczne dotyczące problematyki przemocy, - rodzice: konsultacje, kierowanie do kompetentnych instytucji, - nauczyciele: szkolenia dotyczące problematyki przemocy.
4.	Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi Głogów	- dzieci: programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy, - rodzice: konsultacje, kierowanie do kompetentnych instytucji, - nauczyciele: szkolenia dotyczące problematyki przemocy, udział w pracach Z. I.
5.	II Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika Głogów	- dzieci: programy profilaktyczne, edukacyjne w formie ulotek, informacyjne o kampaniach krajowych i międzynarodowych przeciwko przemocy; - rodzice: konsultacje na temat przeciwdziałania przemocy, konsekwencji prawnych stosowania przemocy; - nauczyciele: szkolenia, udział w pracach Z. I.

Tabela nr 6. Pozostałe podmioty w Powiecie Głogowskim działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

L.p.	Nazwa instytucji, miejscowość	Realizowane zadania z zakresu profilaktyki przemocy
1.	Miejskie Centrum Wspierania Rodziny Głogów	MCWR realizuje zadania dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii: prowadzi Punkt konsultacyjny dla osób doświadczających przemocy domowej, grupę psycho - edukacyjną dla osób doświadczających przemocy domowej, punkt porad prawnych, grupę wsparcia dla kobiet przebywających w Domu Samotnej Matki, grupę terapeutyczną dla osób współzależniowych.
2.	Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży SZANSA Głogów	Prowadzi działalność mającą na celu zapobieganie przemocy w rodzinie i ochronę dzieci przed krzywdzeniem, co jest zgodne z działalnością statutową, realizuje projekty z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony dzieci przed krzywdzeniem. W ramach projektów realizuje szkolenia dla grup profesjonalistów oraz rodziców, opiekunów dzieci, zajęcia edukacyjne i terapeutyczne dla dzieci i młodzieży, konsultacje, działania profilaktyczne oraz inne formy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Większość działań odbywa się w siedzibie Stowarzyszenia, ale prowadzone są także zajęcia w placówkach i instytucjach na terenie powiatu głogowskiego.
3.	Stowarzyszenie na rzecz Integracji i Usamodzielnienia „Dom w Głogowie”	Udziela porad prawnych, pedagogicznych, psychologicznych. Porad udzielają: prawnik, pedagog specjalny, socjoterapeutka, psycholog.
4.	Dom Samotnych Matek z Dziećmi Głogów	Oferuje pomoc mieszkańcom placówki: schronienie, wyżywienie. Formy pomocy: społeczność terapeutyczna, konsultacje, poradnictwo psychologiczne, praca terapeutyczna z terapeutą ds. uzależnień.
5.	Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich Głogów	Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich jest zakładem resocjalizacyjnym, który realizuje cele i zadania wynikające z przepisów Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie. Zadaniem zakładu jest resocjalizacja nieletnich. Umożliwiamy nieletnim udział w zajęciach w zakresie agresji, których celem jest rozpoznawanie zachowań agresywnych oraz nabycie umiejętności zapobiegania im, m.in. poprzez trening zachowań asertywnych. Planowane jest także objęcie wychowanków treningiem w zakresie mediacji rówieśniczej, jako skutecznej metody rozwiązywania konfliktów. Praca z wychowankami oraz ich rodzinami/opiekunami w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej odbywa się na bieżąco, m.in. poprzez konsultacje telefoniczne i bezpośrednio, interwencje kryzysowe.

6.	Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej Głogów	PCPZ zapewnia wsparcie psychologiczno-pedagogiczne rodzinom zastępczym, ich dzieciom oraz dzieciom umieszczanym niezależnie od problemu z jakim się zetknie, w tym z problemem przemocy domowej.
7.	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Miejskiej Głogów	Komisja realizuje zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, między innymi: inicjuje i monitoruje działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych, ograniczeniem dostępności do alkoholu, zwiększeniem dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, podejmuje działania w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.
8.	Prokuratura Rejonowa Głogów	Prokuratura Rejonowa w ramach swojej działalności w sytuacji stwierdzenia w sprawach karnych konieczności podjęcia działań cywilnych na rzecz osób pokrzywdzonych - działania takie podejmuje. Mogą to być pozwы o eksmisję, ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej itp.
9.	Urząd Gminy Białoleka: Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Pęcławiu	Specjaliści: psycholog, pedagog, prawnik realizują zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Zdrowia Psychicznego.
10.	Urząd Gminy Żukowice: Punkt Konsultacyjny w Nielubi	Terapia odwykowa prowadzona przez terapeutę ds. uzależnień.

4.3 Analiza SWOT

Analiza SWOT przeprowadzona przez Zespół specjalistów reprezentujących różne podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy, określiła atuty i mankamenty analizowanego problemu, bariery i utrudnienia w przeciwdziałaniu przemocy, wyznaczyła także szanse, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju i osłabiają czynniki zewnętrzne negatywne oraz zagrożenia, czyli wszystko to, co stwarza bariery i przeszkody w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kolejne tabele przedstawiają wypracowaną Analizę SWOT.

Mocne strony	Szanse
• Zespoły Interdyscyplinarne działające we wszystkich Gminach Powiatu Głogowskiego. • Systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez kadre zajmującą się problematyką przemocy. • Wsparcie organizacji pozarządowych. • Innowacyjne formy wsparcia dla osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej organizowane przez instytucje lokalne (PCPR, MCWR, MOPS, Poradnie). • Oferta programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc (PCPR). • Informator Powiatu Głogowskiego dotyczący przemocy w rodzinie. • Realizacja programu zwiększającego kompetencje rodziców (MCWR, OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna). • Asystenci rodziny. • Wzrost świadomości społecznej dotyczącej stereotypów dotyczących przemocy. • Realizacja programów profilaktycznych we współpracy z MCWR, Policją, Stowarzyszeniem „Szansa”, Sanepidem, OPS. • Bezpłatne poradnictwo prawne. • Funkcjonujące ośrodki pomocy kryzysowej (Dom Samotnych Matek, Mieszkanie Chronione w ramach interwencji kryzysowej)	• Lepsza współpraca między instytucjami zajmującymi się problemem przemocy domowej. • Spójne działania powołanych instytucji, większa skuteczność. • Wykwalifikowana kadra. • Większa wiedza, integracja środowiska, lepszy przepływ informacji. • Grupy wsparcia, punkty porad prawnych. • Powołanie do realizacji większej ilości programów profilaktycznych. • Większy udział rodziców w realizacji programów profilaktycznych. • Podejmowanie działań w formie debat, kampanii, szkoleń. • Skuteczniejsza ochrona osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej. • Możliwość zapewnienia opieki osobom będącym w kryzysie wynikającego z przemocy w rodzinie. • Zwiększenie środków finansowych na szkolenia dla zainteresowanych osób prowadzeniem programów profilaktycznych (np. dla szkół).

Tabela nr 2. Słabe strony. Zagrożenia.

Słabe strony	Zagrożenia
• Funkcjonujące mity i stereotypy. • Zjawisko silnie powiązane z innymi szkodliwymi zjawiskami; ubóstwem, uzależnieniami. • Procedury prawne utrudniające odseparowanie sprawcy. • Niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości istniejących przepisów prawnych. • Brak skutecznych narzędzi do pracy ze sprawcą. • Bagatelizowanie przez organy ścigania przemocy psychicznej, ekonomicznej. • Utrudniony dostęp do psychologa, psychiatry dziecięcego. • Niewystarczająca edukacja społeczeństwa na temat zjawiska przemocy. • Nieskuteczny system leczenia odwykowego. • Słabo rozwinięta profilaktyka przeciwdziałania przemocy. • Koncentracja na przemocy pomiędzy dorosłymi, a niedostateczne zauważanie przemocy wobec dziecka i jego sytuacji w rodzinie. • Brak jednolitej metodologii zbierania danych na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy.	• Powszechny pogląd o braku konsekwencji ponoszonych przez sprawcę będący czynnikiem osłabiającym podejmowanie działań przeciwko niemu, skutkujący nasilaniem się przemocy. • Zbyt rozciągnięte w czasie działania od ujawnienia przemocy do trwałej zmiany w sytuacji osoby poszkodowanej w wyniku przemocy domowej. • Brak możliwości egzekwowania uczestnictwa w zajęciach korekcyjno - edukacyjnych osób stosujących przemoc w rodzinie. • Brak natychmiastowej specjalistycznej pomocy. • Sytuacja prawna i socjalno – bytowa osób stosujących przemoc w rodzinie jest przeważnie dużo lepsza niż osoby poszkodowanej w wyniku przemocy domowej. • Skutki zjawiska przemocy w rodzinie są ponoszone przez osoby poszkodowane i świadków latami, nawet po ustaniu przemocy.

Rozdział I.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie Głogowskim na lata 2017 - 2021

I.1. Uzasadnienie

Z punktu widzenia prawa **przemoc w rodzinie to przestępstwo**, którego odmiany określone są w różnych kodeksach i odpowiednio karane. Najczęściej stosowany artykuł 207 kodeksu karnego, dotyczy znęcania się fizycznego lub moralnego nad członkiem rodziny i przewiduje karę pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 10 lat.

Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy **prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej**. Perspektywa **moralna** pokazuje, że stosowanie przemocy to krzywdzenie słabszego i jest złem moralnym. Sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych ludzi. Moralna ocena przemocy powinna powstrzymywać osoby stosujące przemoc i motywować świadków do pomagania.

Psychologiczne spojrzenie na przemoc domową zwraca naszą uwagę na cierpienie i bezradność osób doznających przemocy, odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz złożone procesy interakcji między sprawcą i ofiarą. Psychologiczne zrozumienie przemocy odgrywa podstawową rolę przy pomaganiu ofiarom w wyzwaniu się od przemocy i w naprawianiu szkód jakie poczyniła w ich życiu. **Z perspektywy społecznej** widać czynniki zawarte w obyczajach i postawach, które mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać.

Narastanie zjawiska przemocy w rodzinach wskazuje na konieczność tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W Powiecie Głogowskim działa szereg instytucji, organizacji oraz grup społecznych, które zajmują się problematyką przemocy w rodzinie. Jednakże każde z tych działań prowadzone jest w zawężonym zakresie. W związku z powyższym zachodzi potrzeba koordynacji tych działań przy wykorzystaniu działających instytucji i organizacji, które taką pomoc już świadczą. Funkcjonowanie systemu polegało będzie na planowej współpracy, gdzie działalność każdej z nich będzie elementem szerszego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dla prawidłowej realizacji programu niezbędne jest tworzenie koalicji służb działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie, takich jak: pomoc społeczna, pomoc psychologiczna, pomoc prawna, służba zdrowia, policja, organizacje pozarządowe, grupy wsparcia oraz gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Przeciwdziałanie pogłębianiu się kryzysów i narastania problemów w rodzinach wymaga utworzenia profesjonalnego, sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego, wsparcia rodzin oraz terapii rodzinnej.

I.2. Cele Programu: cel strategiczny i cele szczegółowe

Cel strategiczny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Powiecie Głogowskim.

Cele szczegółowe:

1. Wzmocnienie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Poprawa skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Podniesienie poziomu kompetencji przedstawicieli służb w celu poprawy jakości i dostępności świadczenia usług.

I.3. Założenia Programu

Założenia Programu, zgodnie z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy realizowane będą w następujących obszarach:

- profilaktyki: propagowanie wolnych od przemocy postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów wolnych od przemocy, niwelowanie ryzyka wystąpienia sytuacji przynoszących szkody.
- w zakresie ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie: rozpatrywanie przemocy z perspektywy prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej, kompleksowość i interdyscyplinarność w podejściu do zjawiska przemocy.
- w zakresie oddziaływania na osoby stosujące przemoc: rozszerzenie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc, wypracowywanie zasad współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami zajmującymi się ochroną rodzin.
- w zakresie podnoszenia kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy, podejmowanie działań wzmacniających współpracę pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

I.4. Zadania Programu

- Zbieranie informacji, przeprowadzenie badań sondażowych pozwalających określić postawy mieszkańców powiatu wobec przemocy w rodzinie
- Systematyczna edukacja środowiska lokalnego odnośnie zjawiska przemocy w rodzinie, a także radzenia sobie z trudnymi sytuacjami itp.
- Przeprowadzanie kampanii społecznych obalających mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie oraz propagujących skuteczne sposoby powstrzymywania przemocy.
- Organizowanie kampanii, konferencji promujących wartości rodzinne.

- Promocja postaw społecznych i działań wolnych od przemocy, m.in. w zakresie wychowania dzieci.
- Motywowanie lokalnych mass mediów do podejmowania tematyki promującej wartości rodzinne.
- Usprawnianie procedur zwiększających skuteczność rekrutacji oraz działań interwencyjnych, edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc.
- Propagowanie w środowisku lokalnym prowadzonych przez PCPR działań na rzecz osób stosujących przemoc w rodzinach.
- Kontynuacja oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w ramach zajęć grupowych.
- Propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych, prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Podnoszenie kompetencji zawodowych służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
- Wypracowywanie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy.
- Coroczne aktualizowanie Powiatowego Informatora zawierającego bazę danych teleadresowych dotyczącą podmiotów działających na rzecz osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej i osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Edukacja osób działających na rzecz rodzin dotkniętych przemocą poprzez organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń i konferencji dla pracowników pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, sądu, członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

I.5. Beneficjenci Programu

1. Osoby poszkodowane w wyniku przemocy domowej.
2. Osoby stosujące przemoc w rodzinie.
3. Członkowie rodzin uwikłanych w przemoc.
4. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami poszkodowanymi w wyniku przemocy domowej i osoby stosujące przemoc w rodzinie pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, pracownicy wymiaru sprawiedliwości, policji, pracownicy służby zdrowia.
5. Świadkowie przemocy.
6. Przedstawiciele władz lokalnych.
7. Społeczeństwo Miasta Głogowa i Powiatu Głogowskiego.

I.6. Realizatorzy Programu:

1. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające na terenie Powiatu Głogowskiego
  - Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Głogowie
  - Gminny Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Głogowie
  - Gminny Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jerzmanowej
  - Gminny Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kotli
  - Gminny Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Nielubi
  - Gminny Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pęcławiu.
2. Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie Powiatu Głogowskiego
  - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nielubi
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu
3. Komenda Powiatowa Policji w Głogowie.
4. Prokuratura Rejonowa w Głogowie.
5. Sąd Rejonowy w Głogowie.
6. Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych oraz w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich w Głogowie.
7. Miejskie Centrum Wspierania Rodziny, w tym terapeuci i asystenci rodziny.
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w tym Poradnictwo Rodzinne.
9. Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno – Pedagogicznego i Doskonalenia Nauczycieli.
10. Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Szansa”.
11. Stowarzyszenie na rzecz Integracji i Usamodzielnienia „Dom w Głogowie”
12. Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Miejskiej w Głogowie oraz Gmin Powiatu Głogowskiego.
13. Dom Samotnych Matek z Dziećmi w Głogowie.
14. Zakład Karny w Głogowie.
15. Placówki oświatowe.
16. Placówki służby zdrowia.
17. Organizacje kościelne i wyznaniowe.

I.7. Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej w przeciwdziałaniu przemoc w rodzinie

1. Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz budowania partnerstwa i współpracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Promowanie „dobrych praktyk” w zakresie zasad współpracy między lokalnymi podmiotami.
3. Wdrażanie przez przedstawicieli instytucji zaangażowanych w problem przeciwdziałania przemocy, propozycji w zakresie skutecznego oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

I.8. Przewidywane efekty

1. Podniesienie jakości i skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej, socjalnej dla osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej.
3. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających osobom poszkodowanym w wyniku przemocy w rodzinie i osobom stosującym przemoc.
4. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny na rzecz prawidłowego wypełniania jej zadań.
5. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy.
6. Pogłębienie wiedzy w społeczeństwie lokalnym o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
7. Readaptacja sprawców przemocy domowej.
8. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej.
9. Zmniejszenie społecznej tolerancji dla przemocy w rodzinie.
10. Spadek liczby przypadków przemocy.
11. Spadek liczby rodzin, w których interwencje policji i innych służb zajmujących się bezpieczeństwem w rodzinie, podejmowane są wielokrotnie.

ROZDZIAŁ II. 1. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ NA LATA 2017 - 2021

**CEL STRATEGICZNY: ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ ZMNIEJSZENIE SKALI TEGO ZJAWISKA
W POWIECIE GŁOGOWSKIM**

CELE SZCZEGÓLOWE	DZIAŁANIE	OPIS SZCZEGÓLOWY	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY
Wzmocnienie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przemocy w rodzinie	1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie oraz postaw społecznych wobec tego zjawiska na terenie Powiatu Głogowskiego.	- zbieranie danych od instytucji i organizacji pozarządowych - diagnoza postaw społecznych - edukacja środowiska lokalnego odnośnie zjawiska przemocy w rodzinie	- liczba ankiet - liczba badań opinii środowiska lokalnego - wyniki badań ankietowych	- Zespoły interdyscyplinarne - placówki pomocowe - placówki oświatowe - organizacje pozarządowe
	2. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych promujących wartości rodzinne oraz postawy wolne od przemocy	- kampanie na temat przemocy w rodzinie propagujące skuteczne sposoby powstrzymania przemocy - kampanie dotyczące przemocy wobec grup zagrożonych: dzieci, kobiet, osób starszych, osób niepełnosprawnych - konferencje debaty społeczne warsztaty, ulotki i plakaty, audycje	- liczba kampanii - liczba debat - liczba konferencji - liczba ulotek i plakatów - liczba warsztatów - liczba audycji	- instytucje pomocowe - placówki oświatowe - organizacje pozarządowe - lokalne media
	3. Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi	- edukacja w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe oraz wprowadzenie elementów edukacji do programów nauk przedmażeńskich	-liczba działań edukacyjnych - liczba uczestników	- kościoły lub związki wyznaniowe - instytucje pomocowe - organizacje pozarządowe
Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz	1. Objęcie pomocą rodzin dotkniętych przemocą	- podejmowanie procedury „Niebieskiej Karty” - zapewnienie	- liczba założonych NK - liczba postępowań interwencyjnych	- Policja - instytucje pomocowe - placówki

wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie		bezpiecznego schronienia osobom doznającym przemocy - podejmowanie interwencji kryzysowych		oświatowe - organizacje pozarządowe - Zespoły interdyscyplinarne
	2. Prowadzenie bazy teleadresowej instytucji oraz organizacji pozarządowych, które świadczą usługi dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz upowszechnianie informacji nt. możliwości i form uzyskania pomocy	- opracowanie powiatowego informatora zawierającego bazę danych dotyczącą miejsc, osób, możliwości pomocy osobom doznającym przemocy - aktualizacja danych na stronach internetowych, materiałach informacyjnych itp. - udostępnianie bazy teleadresowej - stworzenie informacji o szerokiej ofercie pomocowej - ułatwienie dostępu do oferty pomocowej	- ilość stron internetowych - liczba materiałów informacyjnych - liczba przekazanych materiałów informacyjnych do podmiotów	- Zespoły interdyscyplinarne - instytucje pomocowe - organizacje pozarządowe
	3. Działania wspierające i pomocowe dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego - prowadzenie grup wsparcia - realizacja programów terapeutycznych	- liczba punktów specjalistycznego poradnictwa - liczba grup wsparcia - liczba udzielonych porad - liczba punktów poradnictwa prawnego - liczba programów terapeutycznych	- instytucje pomocowe - Zespoły Interdyscyplinarne - organizacje pozarządowe - Sąd, kuratorzy
	4. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami samorządowymi oraz	- wypracowanie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy - podejmowanie wspólnych działań pomiędzy	- liczba spotkań - realizacja zintegrowanego modelu współpracy - ilość zleconych zadań organizacjom pozarządowym	- instytucje samorządowe - organizacje pozarządowe

	organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	jednostkami i organizacjami pozarządowymi - zlecenie zadań organizacjom pozarządowym		
	5. Edukacja osób dotkniętych przemocą w rodzinie	- prowadzenie zajęć w zakresie podstaw prawnych - prowadzenie zajęć w zakresie zagadnień psychologicznych	- liczba działań edukacyjnych - liczba uczestników	- Zespoły interdyscyplinarne - instytucje pomocowe - organizacje pozarządowe
Poprawa skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	1. Prowadzenie bazy teled adresowej podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz upowszechnianie informacji o ofercie tych podmiotów	- aktualizacja danych na stronach internetowych, materiałach informacyjnych itp.	- ilość stron internetowych - liczba materiałów informacyjnych - liczba przekazanych materiałów informacyjnych do podmiotów	- PCPR - Policja - Zespoły interdyscyplinarne - instytucje pomocowe - organizacje pozarządowe - placówki służby zdrowia
	2. Prowadzenie działań interwencyjnych przez właściwe służby wobec osób stosujących przemoc	- usprawnianie procedur zwiększających skuteczność interwencji wobec osób stosujących przemoc - stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” - uruchamianie procedur prawnych	- liczba podjętych interwencji - liczba założonych NI - liczba wszczętych postępowań - liczba spraw sądowych	- Zespoły interdyscyplinarne - Policja - Prokuratura - Sąd - instytucje pomocowe - organizacje pozarządowe - placówki oświatowe
	3. Prowadzenie działań edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	- usprawnianie procedur zwiększających skuteczność rekrutacji do programu korekcyjno - edukacyjnego - realizacja programów	- liczba osób skierowanych do programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc - ilość szkół dla rodziców	- PCPR - instytucje pomocowe - organizacje pozarządowe - placówki służby zdrowia

		korekcyjno - edukacyjnych - szkoły dla rodziców		
	4. Prowadzenie działań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc	- opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc	- liczba zrealizowanych programów - liczba uczestników programu	- Zespoły interdyscyplinarne - instytucje pomocowe - placówki służby zdrowia - organizacje pozarządowe
Podniesienie poziomu kompetencji przedstawicieli służb w celu poprawy jakości i dostępności świadczenia usług.	1. Działania edukacyjne skierowane do przedstawicieli służb i podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- organizacja interdyscyplinarnych szkoleń i konferencji dla pracowników pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, kuratorów, członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych - propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych, prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy	- liczba i rodzaj szkoleń - liczba uczestników z różnych grup zawodowych - liczba szkoleń Zespołów Interdyscyplinarnych - liczba seminariów - liczba konferencji - liczba poradni oferujących pomoc	- Zespoły interdyscyplinarne - instytucje pomocowe - placówki służby zdrowia - organizacje pozarządowe - Policja - Sąd
	2. Wsparcie dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc	- prowadzenie superwizji - prowadzenie grup wsparcia	- liczba przeprowadzonych superwizji - liczba uczestników	- Zespoły interdyscyplinarne

II. 2. Zasady i źródła finansowania Programu.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim na lata 2017 – 2021 realizują instytucje i organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Powiatu Głogowskiego - wskazane w Harmonogramie. Program finansowany będzie z środków własnych instytucji i organizacji pozarządowych realizujących Program, które ustawowo lub statutowo zajmują się przeciwdziałaniem przemocy. Środki finansowe na realizację niniejszego Programu mogą być również pozyskiwane z innych źródeł, jak np. z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, programów celowych oraz funduszy unijnych.

II. 3. Sposób realizacji i monitorowania Programu

Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim na lata 2017 – 2021 będzie systematycznie monitorowana. Monitoring Programu umożliwi wgląd w realizację planowanych zadań i ich skuteczność oraz podejmowanie działań korygujących. Przewiduje się ocenę realizacji poszczególnych etapów Programu wynikających z Harmonogramu działań raz do roku, po przedłożeniu stosownego rocznego sprawozdania przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie, sporządzonego na podstawie informacji uzyskanych od instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Monitorowanie będzie się odbywało raz do roku według przyjętych wskaźników monitorowania.

II. 4. Zakończenie

Powodzenie realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021 zależne jest w znacznej mierze od współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Ważna jest również społeczna świadomość oraz właściwe podejście i postawa mieszkańców Powiatu Głogowskiego wobec problemu przemocy.

II. 5. Wykaz źródeł

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
2. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku.
3. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 – 2020 (Uchwała Rady Powiatu Głogowskiego z dnia 30 grudnia 2015 roku).
4. Ustawa o policji z dnia 6 kwietnia 1990 r.
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014 – 2020 (Uchwała nr 76/14 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 roku).
6. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 2 kwietnia 1997 roku.
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. z późn. zm. (Kodeks Karny, Dz. U. 97.98. 553).
8. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. z późn. zm. (Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy Dz. U. 64. 9. 59.).
9. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z dnia 26 października 1982 r.
10. Sasal, H. D. (2005). Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie. Warszawa: Wyd. Edukacyjne PARPA.
11. Stożek, M. (2009). Przemoc w rodzinie. Zapobieganie w świetle przepisów prawa. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.
12. Zdunek, A. (red.) (2005). Przewodnik do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.
13. Procedury postępowania interwencyjnego dla przedstawicieli instytucji i służb „pierwszego kontaktu” z przypadkami przemocy w rodzinie (województwo lubuski); www.lubuskie.uw.gov.pl
14. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia"; strona internetowa: www.niebieska.info oraz www.niebieska.org

Ponadto dane statystyczne uzyskane z:

1. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogowie.
2. Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Głogowskiego.
3. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.
4. Zespołów Interdyscyplinarnych w Powiecie Głogowskim.
5. Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny.
6. Przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadpodstawowych.
7. Komendy Powiatowej Policji w Głogowie.
8. Prokuratury Rejonowej w Głogowie.

II. 6 Spis wykresów i tabel.

4.1 Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Powiat Głogowskiego.

Wykres nr 1 Postawy mieszkańców Powiatu Głogowskiego wobec problemu przemocy.

Tabela nr 1. Liczba osób uwikłanych w przemoc domową, które otrzymały pomoc ze strony Ośrodków Pomocy Społecznej.

Tabela nr 2. Liczba osób w stosunku do których Zespoły Interdyscyplinarne prowadziły procedurę „Niebieskiej Karty”.

Tabela nr 3. Dodatkowe działania Zespołów Interdyscyplinarnych.

Tabela nr 4. Liczba osób, w stosunku do których KPP zastosowała procedurę „Niebieskiej Karty”.

Tabela nr 5. Liczba spraw prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w związku z art. 207 k.k. i art. 209 k.k.

Tabela nr 6. Liczba osób, z założoną Niebieską Kartą, które otrzymały specjalistyczne wsparcie ze strony poradnictwa specjalistycznego.

Tabela nr 7. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w przedszkolach i szkołach.

Tabela nr 8. Liczba osób, którym została udzielona pomoc w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Mieszkania Chronionego.

Tabela nr 9. Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej, które korzystały z pomocy Poradnictwa Rodzinnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Tabela nr 10. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej, które otrzymały pomoc ze strony Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny.

Tabela nr 11. Liczba osób stosujących przemoc objętych programem korekcyjno - edukacyjnym.

Tabela nr 12 Liczba szkoleń członków Zespołów Interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy.

Tabela nr 13 Profilaktyka przemocy i edukacja społeczna.

4.2 Zasoby instytucjonalne w Powiecie Głogowskim w sferze przeciwdziałania przemocy.

Tabela nr 1. Instytucje pomocy społecznej.

Tabela nr 2. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Tabela nr 3. Szkoły Podstawowe i Zespoły Szkół.

Tabela nr 4. Gimnazja.

Tabela nr 5. Szkoły ponadgimnazjalne.

Tabela nr 6. Pozostałe podmioty w Powiecie Głogowskim działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.3 Analiza SWOT.

Tabela nr 1. Analiza SWOT: mocne strony i szanse.

Tabela nr 1. Analiza SWOT: słabe strony i zagrożenia.

**Program przedstawiono do konsultacji społecznych
instytucjom i organizacjom działającym w zakresie przeciwdziałania przemocy
w rodzinie w Powiecie Głogowskim**

Opracowanie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

**mgr Krystyna Piasecka - Olejniczak
Dyrektor PCPR - specjalista organizacji pomocy społecznej**

**mgr Maria Magdalena Pluta
pedagog, konsultant, certyfikowany specjalista
w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie**